

Tisztelgő látogatás

Dr. Komócsin Mihály, Csongrád megye tanácsának elnöke tegnap, szombaton délelőtt Szegeden, a megyei tanács épületében tisztelgő látogatáson fogadta D. Káldy Zoltánt, a déli evangélikus egyházkerület püspökét. A látogatás során a kölcsönös érdeklődésre számítottató kérdésekről folytattak eszmecsere. A beszélgetésen részt vett Hantos Mihály, a megyei tanács elnökhelyettese és dr. Rátkai János megyei egyháziügyi tanácsos is.

Budapest — Rómában

A napokban megrakott kamionok indulnak Budapestől Olaszországba. Tartalmuk — jelképesen — a magyar főváros. A sokszáz nagyméretű fotó, a tucatnyi makett, grafika és metszet annak a nagyszabású kiállításnak a kelleke, amellyel október 24-től Budapest bemutatkozik Rómában.

Ma kezdődik a magyar-bolgár hét

Bulgáriának, a bolgár nép életének, eredményeinek széles körű megismertetése a ma, vasárnap kezdődő barátságos hét célja. A Dimitrov élete és munkássága című kiállítás ünnepélyes megnyitójával kezdődik a hét gazdag eseménysorozata, amelyen részt vesznek a Szegedre érkezett bolgár vendégek is. A Bartók Béla Művelődési Központban 12 óra körül dr. Kedvess György egyetemi tanár, a Hazafias Néprönt városi bizottságának elnöke mond megnyitó beszédet. Fél 1-kor pedig, a múzeumban, Hegedűs András, a Szegedi Tanárképző Főiskola főigazgatója nyitja meg Borisz Nenov bolgár festőművész tárlatát.

A hét kulturális programja ma este folytatódik. Sz. Simon István, a Délmagyarország főszerkesztő-helyettese és Sztóján Radev, a Bolgár Kulturális Központ igazgatója mond beszédet a barátságos hét ünnepi rendezvényeiről.

bulgár filmhét megnyitóján. Az ünnepség után bemutatják A Kecseszarv című filmet. A filmhét keretében az Egy végzetes nap című alkotást láthatja még Csongrád megye városaiban és községeiben a közönség.

A mai megnyitó eseményeket számos előadás, kiállítás, baráti találkozók követik a hét többi napján. A gazdag programból kiemelkedik a barátságos nagygyűlés, amelyet az újszegedi kendergyárban rendeznek holnap, hétfőn délután fél 3-kor. Irodalmi est lesz bolgár alkotók műveiből a Fegyveres Erők Klubjában szerdán, a November 7. Művelődési Központban pedig a Bolgár ikonfestéssel című kiállítás nyílik meg pénteken este. Szombaton fiatalok vetélkedőjével, illetve a Hazafias Néprönt városi bizottságán rendezett záróünnepséggel fejeződnek be a barátságos hét ünnepi rendezvényei.

Halászok és halászat

Egy vizsgálat tanulságai

A vizsgálatot a városi járási népi ellenőrzési bizottság végezte a Szegedi Kossuth Halászati Termelőszövetkezetben. A szövetkezet gazdálkodását, okmány- és pénzügyi fegyelmét tették mérlegre. Mégpedig azért, mert tavaly 40 ezer forintot leltárihiányra volt a szövetkezetnek. A népi ellenőrzési bizottság — a vizsgálat befejeztével — legutóbbi ülésén tárgyalta a szövetkezet ügyét.

1.

Meglehetősen vaskos a jelentés, amely végül a bizottság elé került. Pedig mindössze rövid kivonata annak a tekintélyes mennyiségű anyagnak, melyet a vizsgálóbizottság összegyűjtött. A bizottság mindenekelőtt azt írta, hogy a megyei népi ellenőrzési bizottság 1965-ben végzett ellenőrzésének volt-e fogalnia, hogy az akkor feltárt hiányosságokat megszüntették-e a szövetkezet vezetői. A mostani jelentésből kiderült, hogy szinte valamennyi, akkor feltárt hiányosság ma is jellemző a szövetkezetben végzett munkára. És nemcsak a szövetkezet munkájára, hanem a felügyeleti szerv ellenőrzéseire is, amely egy olyan rendszertelen, mint azelőtt.

Az anyag részletesen tárgyalja a most, a leltárihiány kapcsán végzett vizsgálat tapasztalatait is. Számtalan hibát találtak a könyvelésben, a bizonylati fegyelmében, a hal átvételében. A szövetkezet például szoros üzleti kapcsolatot tart fenn a gyomai halászati termelőszövetkezettel. Tőlük vásárolják többek között az ivádekókat és olykor eladásra szánt halat is vesznek. Csak hogy a szállítást is bizonytalanul számlázzák. Egy

izben például Gyomáról öt mázsa halat szállítottak Szegedre, legalábbis egyes papirokból ez derült ki. De a menetlevél szerint — írja a jelentés — éppen fordítva történt, vagyis Szegedről szállították öt mázsa halat Gyomára.

Felleges lenne tovább idézni a jelentést, hiszen például a kivállónak nem mondanak sokat, pusztán a szövetkezetnél meglévő zavaros állapotokról számolnak be. Esetünkben talán nem is annyira ezek a példák, hanem inkább a belőlük levonható következtetések az érdekesek.

A NEB-ülésen a hozzájárulásokból meglehetősen határozott és tanulságos kép bontakozott ki. Mindenekelőtt azt lehetett megállapítani, hogy a szövetkezetnél olyan kevés műszaki szakember és adminisztrátor dolgozik, hogy egyszerűen képtelenek ellátni munkájukat az előírásoknak megfelelően. Kevesen vannak tehát. Ezt jól tudja a szövetkezet vezetői is. Föl is vettek volna már néhány embert, de a tagok a közgyűlésen ezt kerekén elutasították. Ha jobban gondolgatnánk, valami igazság nekik is volt ebben, hiszen mindössze vagy húsz aktív halásza van a szövetkezetnek. Úgy tűnik, mindenképpen gazdaságatlan volna nagyobb adminisztratív-műszaki létszámot foglalkoztatni. Az emberek joggal féltek a nyereségükért. Es van mit félniük, hiszen a megye három halászati szövetkezte közül a Kossuth az egyetlen, amely nyereséggel dolgozik.

2.

Van tehát haszon az emberek munkáján és első látásra helyesnek tűnik véleményük, hogy nem akarnak több embert felvenni. Am az a kérdés, hogy a gazdaságosság egyértelműen a pillanatnyi haszon függvénye-e csupán? Mert ha igen, akkor igaz van a tagoknak. De — és ez kiderült a NEB-ülésen is — nemcsak a pillanatnyi haszon befolyásolja a gazdaságos munkát.

Három halászati termelőszövetkezet van a megyében. E három szövetkezet egyeléséről már többször is szó volt, de mindig elakadt valamin. Többnyire a Kossuth tagjainak tiltakozásán. Pedig e három szövetkezet műszaki-adminisztratív létszáma együttesen már el tudná látni egy egységes szövetkezet feladatait. Még hozzá úgy, hogy többé nem fordulhatnának elő a megállapított szabálytalanságok,

legalábbis nem az emberek hibáján kívül.

Ez a szempont tehát mindenképpen az egyesülés mellett szólna. De az egyesülés helyességét igazolja még sok más is. Például a gazdaságosság. A Kossuth tagjai féltek a nyereségükért a többi, valóban gyenge lábú álló szövetkezettől. Am végül soron ők is csak nyernének az egyesülés révén. Hiszen halászati lehetőségeiket korántsem használják ki. A Tiszán, a Maroson évről évre csökken a fogás, aminek sok oka van. Többek közt a vízszennyezés is. A javarésztben extenzív gazdálkodás mellett, melyet a szövetkezet most folytat, ezen a csökkenő tendencián fordítani nem lehet. De a telepítések, az intenzív és tervszerű gazdálkodás révén többszörösére lehetne növelni az eredményességét. Csak hogy ehhez szakemberekre és összehangolt munkára lenne szükség. A szövetkezetek egyesülése révén előbb-utóbb meg lehetne oldani ezt a feladatot. Tudják ezt a Kossuth vezetői, ezt állapította meg a népi ellenőrzési bizottság is, csak a tagságon múlik a dolog.

3.

Érdekes lenne ezen elgondolkodni a szövetkezet tagjainak. Ha például egyiket kivülálló szakértővel megvitathatnák lehetőségeiket, az talán meggyőznék őket. Mindenesetre érdemes lenne legalább módot biztosítani a vitára. A vitára, amely bebizonyíthatná, hogy az egyesülés mellett szólnak a népgazdaság érdeke és a tagok egyéni érdeke is. Mert a látszat csal. A mostani haszon nem biztosítéka a közeli jövő gazdaságos termelésének és hasznának. És ha egy ilyen vita után megmaradnának hitetlenek, őket meggyőzhetné a gyakorlat, a közösen és más módon végzett munka új lehetőségei. Igaz, nehéz hozzá szokni a gondolathoz, hogy amit húszegyhány éve csinál az ember, az elavult, azt már nem lehet soká folytatni. De a tények azt mondják: merőben más módszerekre van szükség. E következtetésekhez egy leltárihiány miatt indított vizsgálat szolgáltatott alapot. Végül kiderült, hogy sokkal többről van szó. Arról, hogy győzhet-e az új a régi fölött, az intenzív módszerek, a megfontolt tervezés gazdaságossága az ideig-óráig való haszon, a majd csak lesz valahogy szemlélete fölött.

Szávay István

Képernyő

A Müller család halála

Müller későn vette észre, hogy a világ megváltozott körülötte. Az utolsó előtti pillanatig nem tudta elhinni, hogy egy időre győzött az emberségen az embertelenség. Az 1944-es Németországban nem lehet Müller eszményei, normái szerint élni. Az ezekhez való makacs ragaszkodás egyenlő a halállal. Életben az marad, aki kiszolgálja az állativá aljassal, mindent uraló, bomlott agyú gépezetet, a végőrájában tomboló náci rendszert. Müller, a kiserber, semmit sem ért az egészről. Nem érti, miért állítják olyan döntések elé, amelyekben csak rossz és még rosszabb között lehet választani.

Gondosan felépített rendszerhez, hitéhez való görcsös ragaszkodás éppen abban akadályozza; tetekkel próbálja védeni, hogy cselek-

vő ember maradjon. A mítosz csak akkor omlik össze, amikor megpillantja a kötelet. Amikor bizonyossá válik, hogy felakasztják. Mi, mindent romboltak szét ebben az emberben, amíg kiszakadt belőle: „Gyilkosok!” Mivé tették azt a másikat, a minden emberségéből kivételözött ezredet? Mi juttatta el a szembe fordúláshoz a fel-tétlen engedelmségre nevelt hadnagyot? Milyen törvények azok, amelyek futni hagyják a gyilkost, és megölik a legtisztábbat?

Kemény következtetésséggel, tömör egyszerűséggel járja körül ezeket a kérdéseket A Müller család halála című tévéfilm, amely Sánta Ferenc azonos című, hasonló érényekkel rendelkező kisregényéből készült. Mihályfi Imre rendező szerencsére ragaszkodott a Sánta-

mű jellemzőihez, egyenes és félreérthetetlen, ugyanakkor rendkívül árnyalt megfogalmazású mondanódjához. Kállai Ferenc felejthetetlen, tökéletes játékkal keltette életre Müller alakját. A „parádés szereposztást” itt nem gyengéségek leplezésének titkos szándéka indokolta. A film (a regény) valamennyi alakja külön tanulmányt érdemelne. Bánffy György, Kozák András, Törőcsik Mari, Bulla Elma, Madaras József kiválasztása megjelenítésükre: telitalálat.

S. E.

Marhalevél

Hivatali széljárások tudós kutatói kellenének ide. Ók tudnák csak kideríteni, megeset-e már a magyar történelemben, hogy valamely baromállatról két pakszust állítottak volna ki. Lehet, hogy a tudós történések nem találják rá példát, a ma embere belebotlik.

Illetékes hivatal elrendelte, hogy a gyenge termőhelyi adottságokkal rendelkező termelőszövetkezetek minden háztájiban nevelt, de a szövetkezet csatornáin értékesített állat „keresztleveléről”, — hivatalos nevén marhalevélről, közhasználatban forgó neve szerint a járlatról, vásári szóval élve a pakszusról — másolatot kell írni.

A napokban hallottuk, hogy az új piaci helyzet hatására egy nagyközségi tanács adminisztrátorai a hét hat munkanapjából negyven teljesen a marhalevelek kiállítására fordítanak. Ha az eredeti ilyen körülményes, mennyi munka lehet a másolattal! Igaz, ez már nem a tanácsok dolgozóit terheli, a termelőszövetkezet irodistáinak kell elkészíteni, a szeptemberi öletet szerint január 1-től — visszamenőleg.

Többször is meg kell kapaszzkodnunk a hír hallatán. Ki tudná megmondani például, hogy a Csengelén hízalt bikának hol ért véget földi pályája? Mert a marhalevele ott van, ahol véget ért. Hivatalos nyomozókat kellene mellékuzemágban foglalkoztatni a szövetkezeteknek, ha írás szerint cselekednének.

Vagyonjogi megállapodás

Magyarország és az Egyesült Államok képviselői Washingtonban parafálták azt a vagyonjogi megállapodást, amelyben a két ország rendezi a háború alatt és a háború után keletkezett és azóta elintézetlen pénzügyi elszámolásait. A megállapodást még mindkét kormány-nak jóvá kell hagynia.

Reméljük, nincsen, de félve mondjuk, mert hátha az is akar lenni.

Bölkjük ki végre, mivel született ez a rendelkezés! Gyengeföldi szövetkezetek támogatásának egyik módja az árkiegészítés. Néhány szerencsétlő miért éppen ezt ne lovalgolta volna meg? Tudván tudjuk, voltak visszaélések. Akit rajtakaptak, hogy az állam zsebéből kúpedik, elrántották a nótáját.

Ezért a néhány kupciherért mostantól kezdve a soványföldi szövetkezeteknek másolóműhelyt kellene szerveznie. Ebből tanulva jó lenne elrendelni, ha egy részeg ember bever a ablakot, minden földi halandó pecséttel igazolja, hogy nem ő volt.

Van más cífrája is a rendelkezésnek. Az egyik, hogy eddig is vezettek nyilvántartást a szövetkezet közvetítésével eladott állatokról. Aki ezeket a nyilvántartásokat téves adatokkal tömte meg, az hamisító. Felelősségre vonható. A másik cífrája az eddiginél is nagyobb fölháborodást szült. Az eredeti marhalevelet a tanács adminisztrátora írja alá. A másolatnak jobbnak kell lennie, mint az eredetinek: elrendeltetett, hogy a téves elnöke és a főkönyvelője együtt szentesítse.

Az illetékes hivatal szándékát tiszteljük. Elejét szeretné venni a visszaéléseknek. De gellert kapott mehet közben a golyó: egyszerű bürokráciai füstombá lett belőle. Pedig nagyon megígérték a szövetkezetek kongresszusán, hogy lenyessik a bürokrácia hajtásait. Reméljük, ez a határozat új hajtásokra is érvényes.

H. D.

Liëbmann Béla felvétele

Müller a börtönben (Kállai Ferenc)

Magyar-mongol árucseré

Tordai Jenő és D. Ceren-szanszaa külkereskedelmi miniszterhelyettesek szombaton Budapesten aláírták az 1973-ra szóló magyar-mongol árucseré-forgalmi és fizetési jegyzőkönyvet. Az aláírásnál jelen volt P. Sagdarsuren, Mongólia budapesti nagykövete is.

A jegyzőkönyv értelmében Magyarország jövőre köztöltőárukat, gyógyszereket, a mongol ipar részére alkatrészeket, berendezéseket és egyéb árukat szállít, s Mon-

góliából elsősorban gyapjút, és bórárakat vásárolnak. (MTI)

Ózd 700 éves

Ünnepség a kohászvárosban

Ózd lakossága szombaton ünnepelte a város fennállásának hétszázadik évfordulóját. A város, amely a legújabb kutatások szerint már kétezre évvel ezelőtt „eljegyezte” magát a vasgyártással, ma Borsod megye és egyben az ország egyik legjelentősebb nehézipari központja. A felszabadulás óta több ezer új lakással, korszerű kórházzal, orvosi rendelőintézzel, iskolákkal, óvodákkal, bölcsődékkal, áruházal és ruhagyárral gazdagodott, kohászai üzemeiben pedig az idén már az évi egymillió tonna acéltermelés eléréséért versenyeznek.

A gyorsan fiatalodó ősi város jubileumi ünnepén részt vett Cseterki Lajos, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának titkára, dr. Bod-

nár Ferenc, a Borsod megyei pártbizottság első titkára, dr. Kocsik József, kohó- és gépipari miniszter-helyettes is. Ott voltak az ünnepségen a riasai és az osztrawai kohászati üzemek párt- és szak szervezeti bizottságának küldöttei, valamint a magyar testvérvá- rak, köztük a diósgyőri Lenin Kohászati Művek és a Borsodnádasdi Lemezgyár dolgozóinak képviselői.

Az ünnepség keretében — a martinkemencék szomszédságában levő Szabadság- kertben — Csépanyi Sándor, az Ózdi Kohászati Üzemek vezérigazgatója felavatta Kisfaludi Stróbl Zsigmond új alkotását, a Dolgozó kohász című bronzszobrát. Az avatóünnepségen részt vett a szobor alkotója is.